

een goedkope, smerige bioscoop. (...)

“U moet niet vergeten”, zegt hij terwijl hij weer een tapijt voor mij uitspreidt – hij weet dat ik het niet koop, maar wil graag dat mijn ogen er van zullen genieten – “dat wat de Perzen heeft veroorloofd over een periode van tweeënehalfduizend jaar Perzen te blijven, dat wat ons veroorloofd heeft ondanks de vele oorlogen, invasies en bezettingen onszelf te blijven, onze geestkracht was – niet onze materiële kracht -, onze poëzie – niet onze techniek -, en onze religie – niet de fabrieken. Wat hebben wij de wereld geschonken? Wij hebben de wereld poëzie, miniaturen en tapijten geschonken. Zoals u ziet: volgens productiemaatstaven nutteloze zaken. Maar juist in die dingen hebben wij uiting aan onszelf gegeven. (...)

Voor ons is bijvoorbeeld een tapijt een levensbehoefte. U spreidt zo’n tapijt maar in een verschrikkelijke, gloeiend hete woestijn uit en gaat er dan op liggen. Meteen hebt u een gevoel op een groene weide te liggen (...) in een tuin die eeuwig is en niets kwijtraakt van zijn kleuren en frisheid. En u kunt zich ook nog verbeelden dat die tuin geurt, dat u het kabbelen van de stroom en het gezang der vogels hoort. En op dat moment zult u zich heel prettig voelen, een uitverkorene. U bent de hemel nabij, u bent een dichter.”

Ryszard Kapuscinski, *De Sjah der Sjahs*

Vital Schraenen

Wordt er te veel theater gemaakt in Vlaanderen?

Op 20 januari jongstleden vond in het Vlaams Theaterinstituut een ‘Salon’ plaats over de spreiding en de touring van Vlaamse podiumcreaties. De speelmogelijkheden nemen af en staan niet in verhouding tot het aantal door de Vlaamse overheid gesubsidieerde projecten en gezelschappen, zo constateerden verschillende deelnemers, onder wie Vital Schraenen van muziektheatergezelschap Tirasila. In de hoop een debat op gang te brengen schreef Schraenen een reactie neer die hij op vraag van Etcetera herwerkte tot onderstaande tekst.

Op 20/1/03 nam ik, voor het muziektheatergezelschap Tirasila, deel aan het eerste Salon van het Vlaams Theaterinstituut met als thema de spreiding en touring van Vlaamse podiumcreaties in Vlaanderen en het buitenland. Onder de deelnemers bevonden zich vertegenwoordigers van structureel en projectmatig gesubsidieerde theater- en muziektheatergezelschappen, van kunstencentra en cultuurcentra, verkoopbureaus en enkele theaterwetenschappers. Een gezelschap van goed veertig personen die daar bijna allemaal in gesubsidieerde loondienst kwamen meedenken over het opgegeven thema. De discussie draaide al gauw rond ‘overaanbod’. Kleine en grotere, bekende en minder bekende, oude en jonge gezelschappen maken voorstellingen met overheidssteun, maar vinden, ongeacht hun kwaliteit, blijkbaar heel moeilijk de weg naar een publiek. De programmatoren komen niet meer kijken naar voorstellingen. Nederland is geen afzetmarkt meer voor Vlaams theater. Enzovoort. Tot het discutabele ‘Er wordt in Vlaanderen te veel theater gemaakt!’ weerklonk, bijgestaan door een gewaagd ‘Er zitten hier te veel mensen rond de tafel.’ Een zuivering in het landschap blijkt zich op te dringen. Gesubsidieerden grijpen elkaar naar de keel.

Hiertegenover staat een anekdote uit de onmiddellijke praktijk, met name de onze. Tirasila ondervindt in Vlaanderen veel moeilijkheden bij het verspreiden van haar laatste muziektheaterproductie *KRSK! Berichten uit een zeemansgraf*. Deze voorstelling werd gemaakt met een stevige overheidssteun (een projectsubsidie van 70.000 euro), in goede coproductie-omstandigheden (cultuurcentrum Mechelen). Er volgde een geslaagde premièrereeks in Mechelen, Gent en Brussel. Maar ondanks de machine van een ervaren en gespecialiseerd verkoopbureau (Garifuna), één goede recensie in *De Morgen* en -misschien het belangrijkste- een veeltallig en enthousiast publiek (600 toeschouwers), vond *KRSK!...* slechts moeizaam een afzet. Omdat het artistiek onvoldoende overtuigingskracht bezat? Het publiek oordeelde daar over het algemeen anders over. Ook de muziektheatercommissie was een andere mening toegedaan en zegde ons voor een volgend project ook weer steun toe - een steun die ondertussen door de minister bekrachtigd werd. Na verschillende projectsubsidies lijkt structurele subsidiëring de logische volgende stap voor Tirasila. Maar willen wij al dat overheidsgeld wel als we het product hiervan aan de straatstenen niet kwijt kunnen?